

Poznański czerwiec 1956 r.

Kontekst historyczny:

1. Jest to czas po śmierci Stalina. Rozpoczyna się okres krytyki systemu stalinowskiego (warto pamiętać o tajnym referacie Chruszczowa „*O kulcie jednostki i jego następstwach*”).
2. Umiera Bolesław Bierut.
3. Społeczeństwo jest niezadowolone sytuacją polityczną i ekonomiczną.

Najważniejsze wydarzenia:

1. Inicjatorami strajku stają się zakłady im. Stalina. Pracę przerywają też inne zakłady pracy.
2. Robotnicy występują z postulatami m.in.: *wypłaty pieniędzy za nadgodziny, skrócenie pracy w sobotę, poprawy warunków BHP.*
3. Początkowo władze były zainteresowane rozmowami, ale wycofali się z deklaracji. To doprowadziło do buntu.
4. 28 VI 1956 r. robotnicy nie podjęli pracy, wyruszyła demonstracja ulicami Poznania do centrum, gdzie są instytucje władzy.
5. Protestowało ok. 100 tys. ludzi.
6. Dochodzi do płądrowania budynków rządowych,
7. Wysłano wojsko do tłumienia demonstracji. Do Poznania wydelegowany został Józef Cyrankiewicz, który w przemówieniu radiowym miał powiedzieć słynne słowa: „Kto odważy się podnieść rękę na władzę ludową, niech będzie pewny, że mu tę rękę władza ludowa odrąbie”.
8. Liczba ofiar: 73.

Marzec 1968 r.

Kontekst historyczny:

1. Gomułka stopniowo likwiduje wolności obywatelskie.
2. Konflikt władzy ze środowiskiem literackim.
3. Zastój w polityce kulturalnej.
4. Kwestia *Dziadów* w reż. Kazimierza Dejmka: 30 stycznia 1968 r. miał miejsce ostatni spektakl *Dziadów*.

Najważniejsze wydarzenia:

1. Przedstawienie z dnia 30 stycznia kończy się demonstracją pod pomnikiem Mickiewicza.
2. 4 marca - władza postanowiła wydać studentów z Uniwersytetu Warszawskiego - w tym Adama Michnika.
3. 8 marca 1968 r. - wiec studentów przed biblioteką UW. Na teren uniwersytetu wjeżdżają autobusy z napisem "wycieczka", aktywiści partyjni zaatakowali demonstrację.
4. Następnie protesty studenckie rozlały się na inne miasta - głównie tam, gdzie były uczelnie: Łódź, Kraków.
5. Protesty były odizolowane od siebie - nie były skoordynowane.
6. Organizowano wiece, protesty, strajki okupacyjne.
7. Główne postulaty: *uwolnienie aresztowanych, zapewnienie wolności słowa,*
8. Represje: *przemoc wobec studentów, aresztowania, powołania do wojska dla mężczyzn, wydalenie z uczelni.*

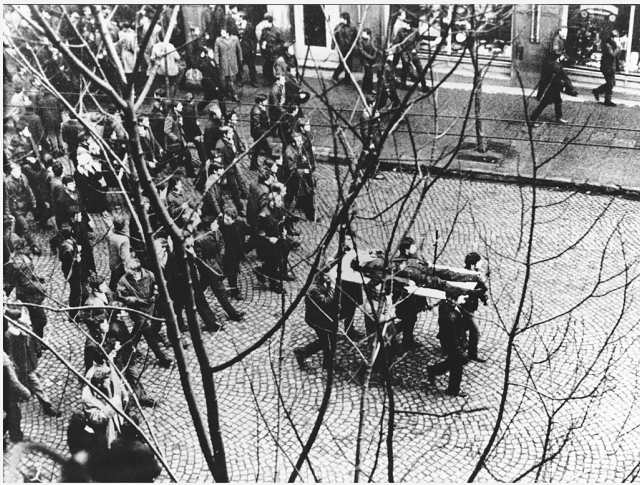

Kontekst historyczny:

1. Gomułka nie spełnia oczekiwań społeczeństwa. Polska nie stała się krajem, który pozwoliłby realizować pragnienia swoich obywateli. Gomułka szybko stracił zaufanie obywateli, zwłaszcza pod względem ekonomicznym.
2. 1.12 XII 1970 – informacja w radiu i TV. Mówiono o obniżkach cen np. mydła, rosły jednak ceny artykułów pierwszej potrzeby – węgiel, ryby, pasta do zębów, mąka, chleb – najczęściej kilkanaście procent. Uderzało to w zarabiających najmniej. Zbliżają się święta Bożego Narodzenia.

Najważniejsze wydarzenia:

1. 13 XII 1970 gdy Polacy poszli do sklepów to zobaczyli nowe cenniki.
2. Niezadowolenie przybrało formę robotniczej rewolty. Zaczęło się od stoczni Lenina. Wkrótce strajk się rozszerza.
3. Podpalono Komitet Wojewódzki PZPR w Gdańsku.
4. Władza wprowadza do miasta wojsko i czołgi.
5. Do strajku przystępują zakłady z Gdyni.
6. Oddziały MO i wojska otoczyły Stocznnię im. Komuny Paryskiej Gdyni i ostrzelały z broni palnej idących do pracy robotników. (słynna ballada o *Janku Wiśniewskim* - Z. Godlewskim).
7. Gomułka rezygnuje z funkcji I sekretarza.
8. Porozumienie strajkujących z władzami wojewódzkimi - m.in. wycofanie się z podwyżek.

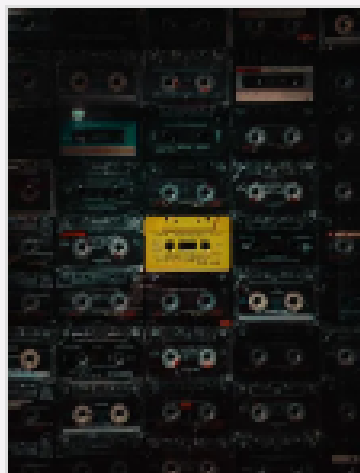
Czerwiec 1976 r.

Kontekst historyczny:

1. Kryzys w gospodarce spowodowany polityką Edwarda Gierka.
2. Wzrost inflacji.
3. Kompromitacja "propagandy sukcesu".

Najważniejsze wydarzenia:

1. 24 czerwca 1976 r. wprowadzono podwyżki cen (ok. 70%).
2. Rozpoczynają się strajki, demonstracje, wiece.
3. Główne miasta strajkujące w 1976 r. to Płock, Radom, Ursus.
4. Szybka i brutalna pacyfikacja strajków. Do pacyfikacji zostały użyte oddziały ZOMO.
5. Aresztowanych poddaje się m.in. torturom polegającym na przechodzeniu przez szpaler milicjantów tłukących aresztanta pałkami, znanej jako „ścieżka zdrowia”.

Wystąpienie premiera Piotra Jaroszewicza z 24.06.1976 r.

Polskie Radio - 24.06.1976 r. Wystąpienie...

polskiemiesiace.ipn.gov.pl

Warto posłuchać :)

Sierpień 1980 r.

Kontekst historyczny:

1. Ciągły kryzys gospodarczy.
2. Braki w sklepach.
3. Działalność opozycyjna po strajkach w 1976 r. m.in. KOR,
4. Papieżem zostaje Jan Paweł II. W czerwcu 1979 r. wyrusza on na pielgrzymkę do Polski. Słynne hasło: "Niech zstąpi Duch Twój...".

Najważniejsze wydarzenia:

1. 1 lipca 1980 roku podwyższono ceny mięsa.
2. 14 sierpnia wybucha strajk w Gdańsku. Wyróżnia się tym, że był dobrze kierowany. Pojawia się Komitet Strajkowy z Lechem Wałęsą.
3. Postulaty były takie: *przywrócenie do pracy Anny Walentynowicz, budowa pomnika poległym stoczniovcóm 1970, podwyższenie płac.*
4. Strajk przyjął formę strajku okupacyjnego.
5. 15 sierpnia przystępują inne miasta wybrzeża. Pierwszy raz pojawia się postulat utworzenia Niezależnych Związków Zawodowych.
6. Robotnicy wysunęli 21 postulatów.
7. Podpisanie przez władze porozumień sierpniowych.

ZADANIA STRAJKUJĄCYCH ZAKŁÓG
ZAKŁADÓW PRACY; PRZEDSIĘBIORSTW REPREZENTOWANYCH PRZEZ MIĘDZYZAKŁADOWY KOMITET STRAJKOWY. MKS REPRZEPREZENTUJE ZAKŁOGI I INSTYTUCJE, KTÓRYCH FUNKCJONOWANIE JEST NIEZBEDNE SPOŁECZNIE. KOMITET ÓW MA CELU DOPROWADZIĆ DO ROZMÓW, KTÓRE SPEŁNIA OCZEKIWANIA STRAJKUJĄCYCH ZAKŁÓG. JEDNYM Z PIERWSZYCH WARUNKÓW ROZPOCZĘCIA ROZMÓW JEST ODBLOKOWANIE TELEFONÓW. ZADANIA TE SĄ NASTĘPUJĄCE:

1. AKCEPTACJA NIEZALEŻNYCH OD PARTII I PRACODAWCÓW WOLNYCH ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH, WYNIKAJĄCA Z RATYFIKOWANEJ PRZEZ PRL KONWENCJI NR 87, MIĘDZYNARODOWEJ ORGANIZACJI PRACY.
2. ZAGWARANTOWANIE PRAWA DO STRAJKU ORAZ BEZPIECZEŃSTWA STRAJKUJĄCYCH ORAZ OSÓB WSPOMAGAJĄCYM.
3. PRZESTRZEGANIE ZAGWARANTOWANYCH W KONSTITUCJI PRL WOLNOŚĆ SŁOWA, DRUKU I PUBLIKACJI, A TYM SAMYM NIE REPRZEPREZENTOWAĆ NIEZALEŻNYCH WYDAWNICTW ORAZ UPOŚTĘPIĆ ŚRODKI MASOWEGO PRZESYŁU DLA WSZYSTKICH WYZNAN.
4. PRZYWRÓCIE DO POPRZEDNICH PRAW ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH.
5. PODAĆ W ŚRODKACH PRZESYŁU INFORMACJE O RZEMIU SIE MKS-u i O PUBLIKOWAĆ JEJÓ ZADAN.
6. PODAĆ REALNE DZIAŁANIA W CELU WYPROWADZENIU Z SYTUACJI KRYZYSOWEJ POPRZECZ I PODAWANIEM INFORM. O SYTUACJI SPOŁ.-GOSPOD. WYMOŻLIWYCH WSZYSTKIM UCZESTNICZENIA W DISKUSJI NA D. REF.
7. WYPŁACIĆ WSZYSTKIM STRAJKUJĄCYM WYNAGRODZENIE ZA OKRES STRAJKU - JAK ZA URLOP WYKONKOWY Z FUNDUSZU CENTRALNEJ

Stan wojenny

Kontekst historyczny:

1. Niezrealizowanie porozumień sierpniowych.
2. Działalność opozycyjna *Solidarności*.
3. Załamanie gospodarki.
4. Potencjalna możliwość interwencji zbrojnej Armii Czerwonej.

Najważniejsze wydarzenia:

1. 13 grudnia o godzinie 00:00 rozpoczyna się stan wojenny.
2. Stan wojenny ogłasza gen. Wojciech Jaruzelski. Informuje on o przejęciu władzy przez WRON - Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego.
3. Władza przejmuje telewizję, pocztę, radio.
4. Internowanie działaczy *Solidarności*. Zatrzymano Lecha Wałęsę. Najmłodsza osoba 17 lat. Najstarsza ponad 60 lat.
5. Różne formy oporu - demonstracje w kopalniach np. Kopalnia Wujek (16 grudnia) – 3000 załoga stawiała opór wojsku. Potem wprowadzono ZOMO. 6 górników zginęło na miejscu, 3 zginęło od ran. Innym przykładem oporu było wpinanie w odzież opornika (pokazywałam na zajęciach), czy bojkotowanie mediów. W działania angażuje się również Kościół - Jerzy Popiełuszko organizuje *msze za Ojczyznę*.
6. Inne aspekty stanu wojennego:
 - Nie działają telefony,
 - Prasa podporządkowana władzy,
 - Zawieszenie wolności obywatelskich,
 - Godzina policyjna od 22.00 do 6.00,

